

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman laadinnan kehys

4603/02.02.00/2023

Kaupunginhallitus 05.06.2023 § 154

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen Kouvolan kaupungilla on taseessa kertynyttä alijäämää noin 0,5 milj. euroa. Vuoden 2023 tuloksen arvioidaan olevan noin 12 milj. euroa ylijäämäinen. Vuonna 2024 kaupungin tulorahoitus muuttuu merkittävästi, kun verotuloista aiemmilta vuosilta saatavat tilitykset lakkaavat ja valtionosuuksiin tehdään soite-uudistuksesta johtuvat leikkaukset.

Talousarviokehys ei sisällä TE-palvelujen uudistuksesta aiheutuvia muutoksia vuodesta 2025 lähtien. Uudistus vaikuttaa sekä kustannuksiin että valtionosuuksiin. Muutos huomioidaan talousarvion valmistelun yhteydessä syksyllä ja siinä on tavoitteena kustannusneutraaliuus.

Vuoden 2024 talousarviokehukseen vaikuttavat merkittävimmät muutokset ovat:

Lakisääteiset muutokset:

- Palkkojen korotukset, 3 % kasvulla, -3,9 M€
- Vuoden 2024 vaalit -0,3 M€
- Korkokustannukset -2,5 M€
- Verotulojen väheneminen -13 M€
- Valtionosuusleikkaukset -18,9 M€

Muut välttämättömät muutostarpeet:

- Indeksikorotukset -2,1 M€

Kustannuksia vähentäviä muutoksia:

- työmarkkinatuen kuntaosuuden pieneminen 1 M€
- energiakustannusten hintojen lasku 1 M€
- energiatehokkuustoimenpiteet 0,1 M€
- täyttämättä jätetyt tehtävät 0,4 M€

Talousarviokehyksessä on huomioitu kaupunginhallituksen asettaman kehittämis- ja sopeuttamistyön ohjausryhmässä käsitellyt esitykset

toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi. Esitetyt toimenpiteet on alustavasti linjattu ohjausryhmässä ja ne viedään päätöksentekoon ao. toimielimiin. Ohjausryhmän työ jatkuu edelleen. Tähänastiset toimenpiteet on sisällytetty talousarviokehukseen.

Sopeuttamistoimenpiteet:

- avustukset 2,1 M€, (2024 taso 1,2 M€)
- kiinteistöt 2,2 M€ (2024 taso 1,4 M€)
- palvelujen tuottamistavat 1,9 M€ (2024 taso 1,1 M€)
- palveluverkot 4,2 M€ (2024 taso 0,1 M€)
- taksojen ja maksujen korotukset 0,3 M€
- digitalisaatio 0,2 M€
- henkilöstökustannukset 2,2 M€ (2024 taso 1,4 M€)
- kertaluonteiset myyntivoitot vuosittain 0,10 - 0,9 M€
- rahoitustuotot 5 M€ (2024 taso 4 M€)
- verotulot 5,3 M€ (2024 taso 4,5 M€)

Yhteensä sopeuttamistoimenpiteiden pysyvät vaikutukset ovat vuositasolla noin 23 M€, kun ne toteutuvat täysimääräisesti. Taloussuunnittelukaudella vuonna 2027 toimenpiteiden vaikutukset ovat yhteensä 21,4 M€.

Julkinen rahoitus

Verotulot ja valtionosuudet on arvioitu käyttämällä valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton materiaaleja. Verotulojen vähenemä sote-uudistuksesta johtuvista tilityksistä on noin 13 milj. euroa. Valtionosuuksiin tehdään sote-uudistuksesta johtuvat leikkaukset, jotka ovat Kouvolan osalta noin 24 milj. euroa (muutos 2023 vuoteen nähden 18,9 M€), tästä pysyväksi jäävä osuus on 19 milj. euroa. Kouvolan valtionosuudet tulevat olemaan negatiiviset vuonna 2023. Valtionosuusleikkaukset jäävät pysyviksi, jos valtionosuuslainsäädäntöä ei muuteta. Tuloarviota tarkennetaan talousarviovalmistelun edetessä tietojen muuttuessa. Lopulliset valtionosuuslaskelmat saadaan vuoden loppupuolella vuoden 2023 verotuksen valmistuttua.

Talousarviokehys sisältää kunnallisveroprosentin 0,29 prosenttiyksikön korotuksen. Kuntien veroprosentit tulee olla vuonna 2024 prosentin kymmenyksen tarkkuudella. Kouvolan kunnallisveroprosentti on vuonna 2023 8,61 ja esityksen mukaan vuonna 2024 8,9. Kouvolan lähikaupunkien veroprosentit ovat 8,11–9,36. Korotuksen jälkeen Kouvolan kunnallisveroprosentti on edelleen kilpailukykyinen vertailukuntien (Kotka, Lahti, Lappeenranta ja Mikkeli) kesken.

Kouvolan on Etelä-Suomen pinta-alaltaan laajin kunta ja ohjausryhmän työssä on painotettu sitä, että lähipalveluiden turvaaminen kaupungin keskustajamissa tullaan järjestämään jatkossakin pitkien välimatkojen vuoksi.

Talousarviovalmistelun painopistealueet

Talousarviovalmisteluun asetetaan toimialoille seuraavia painopistealueita:

- Talouden tasapainottaminen
- Investoinneissa painotus käyttötalouskustannuksia säästää tuoviin
- Sitoutuminen investointeihin
- Painopiste lapsiin ja nuoriin sekä yrityksiin
- Talousarviotavoitteiden ja mittareiden taso ja yhteismitallisuus
- Lasten ja nuorten hyvinvointi
- Liikunta- ja kulttuuriohjelman huomioiminen, seurojen ja harrastien yhteistyö liikunnan kanssa
- Lähiliikuntamahdollisuudet
- Kestävyysnäkökulman huomioiminen

Talousarvioprosessiin on liitetty valtuustoryhmille suunnattu kysely talousarvion painopistealueista. Kyselyn tuloksia on käyty läpi kaupungin johtoryhmässä sekä toimialoilla. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toimielimien talousarviovalmistelussa. Kyselyn tulokset ovat **oheismateriaalina**.

Investoinnit

10 vuoden investointisuunnitelmaa on tarkasteltu kevään ajan ja sen työstäminen jatkuu edelleen. Investoinneiksi hyväksytään ainoastaan käyttötalouskustannuksiin säästöjä tuovat uudet investoinnit, elinvoimaa lisäävät investoinnit sekä muut välttämättömimmät korjausinvestoinnit. Infran korjausinvestointien osalta tulee pyrkiä tavoittelemaan kansallista keskitasoa korjausvelan osalta eli korjausvelan määrä ei saa suhteellisesti kasvaa Kouvolassa muita kuntia suuremmaksi.

Tuloslaskelma

Kehyksessä on huomioitu ainoastaan välttämättömimmät kustannusten kasvut. Laskelman tilinpäätösennuste vuodelle 2023 on osavuositarkastuksen 1-4/2023 mukainen. Suunnitelmavuosille on arvioitu palkankorotuksen vaikutukset 2,5 prosentin kasvulla. Kaikissa luvuissa on huomioitu edellä mainitut talouden tasapainottamistoimenpiteet.

Kehys, 1 000 e	2024	2025	2026	2027
Toimintakate	-190 800	-190 100	-189 700	-189 600
Verotulot	202 300	208 400	213 600	218 300
Valtionosuudet	-2 923	-1 105	1 503	3 094
Rahoitustuotot ja -kulut	7 322	7 322	6 922	6 322
Vuosikate	15 899	24 517	32 325	38 116
Poistot	-28 400	-29 000	-30 500	-34 000
Tulos	-12 501	-4 483	1 825	4 116
Kertynyt ylijäämä	-343	-4 826	-3 001	1 115
Kertynyt alijäämä 2022	-455			
V. 2023 tulos, arvio	12 613			

Kehys toimielimittäin

Toimintakate, 1 000 e	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Tarkastuslautakunta	-193	-190	-190	-190	-190
Kaupunginhallitus	-591	470	720	490	690
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-143 878	-147 100	-146 600	-146 700	-147 300
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	-27 012	-26 300	-26 000	-25 100	-24 300
Tekninen lautakunta	-17 277	-17 680	-18 030	-18 200	-18 500
Jätelautakunta	0	0	0	0	0
Yhteensä	-188 951	-190 800	-190 100	-189 700	-189 600

Talousarviokehystä tullaan tarkentamaan alkusyksyyn mennessä, mikäli laskelmiin vaikuttavat tiedot muuttuvat olennaisesti.

Talousjohtaja Hellevi Kunnas, sivistysjohtaja Veikko Niemi ja tekninen johtaja Hannu Tylli ovat kokouksessa paikalla asiantuntijoina vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä edellä esitetyn kehyksen ja tekee siihen tarvittaessa tarkennuksia syksyllä 2023 sekä
2. korostaa edellä kirjattujen painopistealueiden huomioimista toimialojen talousarviovalmistelussa.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana jäsen Anni Villikka teki esityksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi.

Jäsen Ukko Bamberg kannatti tehtyä esitystä.

Koska oli tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, puheenjohtaja totesi, että seuraavien puheenvuorojen on rajoitettava koskemaan esitystä asian palauttamiseksi uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Anni Villikan esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kuusi (6) JAA-ääntä (Nyberg, Hovi, Kekki, Varjola, Pakkanen, Aikio) ja seitsemän (7) EI-ääntä (Bamberg, Karvonen, Raunio, Witting, Patjas, Villikka, Leppänen). Puheenjohtaja totesi esityksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi tulleen hyväksytyksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, tekninen johtaja Hannu Tyllille ja sivistysjohtaja Veikko Niemelle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon tämän asian käsittelyn aikana klo 17.10-17.20.
